

*ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

กฤษฎา สระกระโทก^{1*} บรรจบ บุญจันทร์²

¹นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

*Corresponding author e-mail: Kritsada.little@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู 2) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ศึกษาผลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่มีต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู รวม 320 คน ปีการศึกษา 2567 ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยใช้ตำแหน่งเป็นเกณฑ์ และสุ่มตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพการสอนของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู มี 3 ตัวแปร ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา (X_4) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (X_5) และด้านการบริหารการศึกษา (X_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 66.50

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษา; ประสิทธิภาพการสอน

* Received: 2025-09-16, Revised: 2025-10-03, Accepted: 2025-10-21

Academic Leadership of School Administrators Affecting Teaching Efficiency of Teachers in School Under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3

Kritsada Srakrathok¹ Banjob Boonchan²

¹Master of Education in Educational Administration, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: Kritsada.little@gmail.com Tell 0934572901

²Asst. Prof., Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University
e-mail: Banjobbun21@gmail.com Tell 0883363723

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study teaching efficiency of teachers. 2) to study academic leadership of school administrators. and 3) to study academic leadership of school administrators affecting teaching efficiency of teachers in school under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3. The sample were 320 people, in the academic year 2024. The sample size was stratified random sampling method by using job positions and the participants were then selected proportionally from each stratum. The instrument for collecting the data was a questionnaire. The statistics used to analyze the data were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, Pearson product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis. The research results found that 1) Teaching efficiency of teachers was at a high level. 2) Academic leadership of school administrators was at a high level. 3) Academic leadership variables of school administrators affecting teaching efficiency of teachers include 3 variables had a statistically significant effect on educational supervision (X_4), development of the learning process (X_5) and educational administration (X_3) at the .01 level. These aspects could explain the variance in teaching efficiency of teachers by 66.50%.

Keywords: Instructional Leadership; School Administrators; Efficiency

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้ครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ คุณธรรม และความสามารถในการปรับตัวกับโลกยุคใหม่ โดยต้องมีความพร้อมทางวิชาชีพและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) นโยบายการศึกษาของรัฐบาลเน้นการยกระดับคุณภาพครูผ่านการพัฒนาสมรรถนะ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมการสอนแบบ Active Learning เช่น STEM และ Coding รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) ขณะเดียวกัน สกศ. ได้กำหนดมาตรฐานการประเมินที่ส่งเสริมให้ครูเป็นผู้นำด้านการเรียนรู้ วิจัย และนวัตกรรม โดยการวัดผลต้องสอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพระดับชาตินานาชาติ เช่น คะแนน O-Net และ PISA (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2560) แนวทางทั้งหมดนี้สะท้อนถึงความคาดหวังให้ครูเป็นผู้มีคุณภาพทั้งด้านความรู้ ทักษะ และจริยธรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการตอบสนองต่อความต้องการของประเทศในอนาคต (พระมหาดุ้ย ขนติธมโม (คำหน่อ) และพระสมุห์พุฒิพงษ์ พุทธิวิโส (กล้าทวี), 2564)

ประสิทธิภาพการสอนของครูประกอบด้วยหลายมิติที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เริ่มจากความเข้าใจหลักสูตรและการปรับการสอนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเน้นสมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น Active Learning และ STEM ช่วยสร้างประสบการณ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน การวางแผนการสอนที่ชัดเจนและยืดหยุ่น การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ตลอดจนความสามารถในการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถพัฒนาการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

แม้จะมีความพยายามในการยกระดับคุณภาพครูอย่างต่อเนื่อง แต่ในปัจจุบันยังคงพบปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ใน 5 ด้านสำคัญที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบด้านแรกคือ ความเข้าใจในหลักสูตร ครูบางส่วนยังขาดความชัดเจนเกี่ยวกับเป้าหมายและผลลัพธ์การเรียนรู้ ส่งผลให้การออกแบบบทเรียนไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา หรือไม่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ด้านที่สองคือ การใช้เทคนิคการสอน ซึ่งยังคงเป็นข้อจำกัดในหลายโรงเรียน ครูบางรายยังยึดติดกับวิธีการสอนแบบเดิม ขาดการบูรณาการเทคโนโลยีและกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (พงศรัตน์ ธรรมชาติ และชวลิต เกิดทิพย์, 2564) ด้านที่สามคือ การวางแผนการสอน ซึ่งในบางกรณียังขาดความเป็นระบบ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ ด้านที่สี่คือ บรรยากาศในชั้นเรียน ซึ่งมีผลต่อทัศนคติและความมั่นใจของผู้เรียน ครูบางคนยังไม่สามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง และสุดท้ายคือ การวัดและประเมินผล ที่ยังไม่ครอบคลุมหรือยืดหยุ่นเพียงพอ ทำให้ไม่สามารถสะท้อนพัฒนาการของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้การปรับปรุงกระบวนการสอนไม่เกิดขึ้นอย่างเต็มศักยภาพ จากประเด็นเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการ

พัฒนาสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และแนวทางปฏิบัติ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และตอบสนองต่อความคาดหวังทางการศึกษาในอนาคต (วิชุดา จัณฺญม, 2565)

ปัญหาประสิทธิภาพการสอนของครูทั้ง 5 ด้าน ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อระบบการศึกษา และคุณภาพของผู้เรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การขาดความเข้าใจในหลักสูตรทำให้ครูไม่สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่ตรงตามเป้าหมายหรือความต้องการของผู้เรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาลดลง การใช้เทคนิคการสอนที่จำกัดทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะสำคัญ เช่น การคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ขณะที่การวางแผนการสอนที่ไม่เป็นระบบ ส่งผลให้การเรียนรู้ขาดความต่อเนื่องและไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่ไม่น่าสนใจยังลดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ของผู้เรียน และการวัดผลที่ไม่เหมาะสมยอมทำให้ครูไม่สามารถประเมินพัฒนาการผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง (นิวัฒนา วรธณคํา, พระครูวินัยธรวรชิต, พระบวร ปวธมโม, ชุ่ม พิมพ์ศิริ และณัฐธยาน์ แวงอุบล, 2565) ปัญหาเหล่านี้ไม่เพียงส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ แต่ยังบั่นทอนความมั่นใจและศรัทธาของผู้เรียนในระยะยาว ดังนั้น ระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องมุ่งพัฒนาครูในทุกมิติ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและเตรียมพลเมืองให้พร้อมรับมือกับความท้าทายในอนาคต โดยมีงานวิจัยหลายชิ้นยืนยันว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนของครู และสามารถลดผลกระทบจากปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนของครู โดยประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ การบริหารการศึกษา การนิเทศการศึกษา และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบล้วนส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ การวางแผนงานวิชาการ ช่วยกำหนดทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน ทำให้ครูสามารถเตรียมการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อังคณา อ่อนธานี, 2561) การพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ ส่งเสริมให้ครูยกระดับสมรรถนะผ่านการอบรมและการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายและทันสมัย ขณะที่การบริหารการศึกษาเน้นการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อมรรัตน์ เตชะนอก, 2563) ในส่วนของการนิเทศการศึกษา มีบทบาทในการติดตาม ประเมิน และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการสอน และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ช่วยส่งเสริมนวัตกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเอื้อต่อการปรับการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม องค์ประกอบทั้ง 5 นี้สะท้อนให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู และยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับสมรรถนะครูในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 มีความสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพ

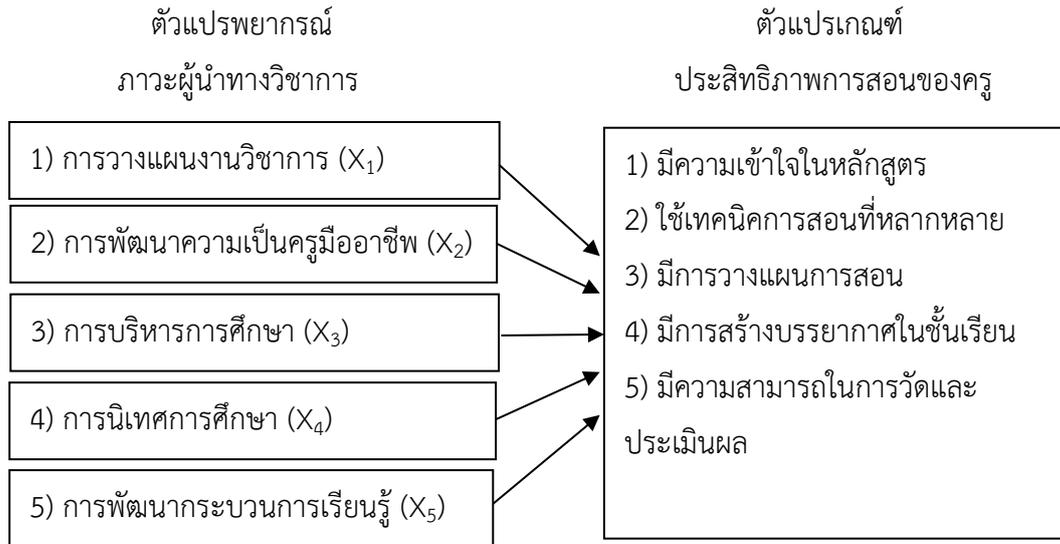
การศึกษา เนื่องจากผู้บริหารมีบทบาทในการกำหนดทิศทางการพัฒนาอย่างรอบด้าน ตั้งแต่การวางแผนงาน การส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพ การบริหารทรัพยากร การนิเทศ และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนหากขาดภาวะผู้นำทางวิชาการที่เหมาะสม ย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ การจัดการศึกษา และอาจลดทอนคุณภาพการสอนของครู การวิจัยในครั้งนี้จึงมีประโยชน์ในหลายมิติ ทั้งใน ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงการนิเทศ เสริมสร้างสมรรถนะครู สนับสนุนการกำหนด นโยบายด้านการศึกษา และยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการจึงไม่เพียงเป็นการ แก้ปัญหาเชิงระบบในระยะสั้น แต่ยังเป็นการวางรากฐานสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ซึ่งมีความหลากหลายทั้งด้านบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และทรัพยากรทางการศึกษา การวิจัยในครั้งนี้จะช่วยสะท้อนภาพรวมของปัญหาและความท้าทายที่ แท้จริง พร้อมทั้งนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ตอบสนองต่อความต้องการจำเพาะของ พื้นที่ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม สร้างมาตรฐานการศึกษาที่เท่า เทียม และรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3
2. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน ทั้งสิ้น 1,829 คน โดยจำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 182 คน และครู จำนวน 1,647 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 320 คน โดยกำหนด ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970, 607–608) การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้ วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจัดกลุ่มตามตำแหน่ง แล้วสุ่มตัวอย่างตาม สัดส่วนที่กำหนด
2. ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพการสอนของครู ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ และตอนที่ 3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วได้นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) รูปแบบ (Format) และภาษา (Wording) พร้อมประเมินความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ ก่อนวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยคัดเลือกข้อที่มีค่า ≥ 0.50 และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จากนั้นได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ดังต่อไปนี้

3.1.1 ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการ มี 5 องค์ประกอบ ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ .939 และแยกตามองค์ประกอบ ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .742
2. การพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .827
3. การบริหารการศึกษา ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .853
4. การนิเทศการศึกษา ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .853
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .909

3.1.2 ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการสอนของครู มี 5 องค์ประกอบ ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ .975 และแยกตามองค์ประกอบ ดังนี้

1. มีความเข้าใจในหลักสูตร ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .879
2. ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .898

3. มีการวางแผนการสอน ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .898
4. มีการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .957
5. มีความสามารถในการวัดและประเมินผล ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .914

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.2.1 ติดต่อขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 320 คน

3.2.2 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 พร้อมด้วยแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ ไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยจะแนบซองเปล่า พร้อมติดแสตมป์ จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ส่งแบบสอบถามกลับคืนและผ่านช่องทางออนไลน์โดยใช้ Google Forms

3.2.3 เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่ได้กลับคืนทางไปรษณีย์และแบบออนไลน์ในกรณีที่ได้รับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไม่ครบ ผู้วิจัยจะดำเนินการติดต่อประสาน ขอรับแบบสอบถามด้วยตนเองอีกครั้ง และเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3.2.4 พิจารณาความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน ซึ่งได้รับข้อมูลกลับคืนมาทั้งหมดจาก 320 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพการสอนของครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตอนที่ 3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสร้างสมการพยากรณ์ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน สำหรับการทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์ ใช้เกณฑ์ค่าสัมบูรณ์ของสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากกว่า 0.80 ($|r| > 0.80$) ถือว่ามีความสัมพันธ์กัน (เกิด collinearity) หากตัวแปรพยากรณ์มีค่า $r > 0.80$ จะตรวจสอบต่อด้วยค่า VIF และ Tolerance โดยกำหนดให้ $VIF < 10$ และ $Tolerance \geq 0.10$ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอย

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ	4.41	0.44	มาก
2. ด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ	4.46	0.76	มาก
3. ด้านการบริหารการศึกษา	4.42	0.49	มาก
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.36	0.59	มาก
5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.43	0.46	มาก
รวม	4.42	0.41	มาก

2. ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายและด้านมีการวางแผนการสอน รองลงมา คือ ด้านมีการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านมีความเข้าใจในหลักสูตร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ประสิทธิภาพการสอนของครู	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ด้านมีความเข้าใจในหลักสูตร	4.32	0.57	มาก
2. ด้านการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย	4.38	0.57	มาก
3. ด้านมีการวางแผนการสอน	4.38	0.71	มาก
4. ด้านมีการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน	4.37	0.60	มาก
5. ด้านมีความสามารถในการวัดและประเมินผล	4.36	0.61	มาก
รวม	4.36	0.55	มาก

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างน้อยถึงค่อนข้างมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์การพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 3

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X	Y
ด้านการวางแผนงานวิชาการ (X ₁)	1						
ด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ (X ₂)	.285**	1					
ด้านการบริหารการศึกษา (X ₃)	.694**	.405**	1				
ด้านการนิเทศการศึกษา (X ₄)	.491**	.204**	.474**	1			
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (X ₅)	.671**	.340**	.702**	.574**	1		
ภาวะผู้นำทางวิชาการ (X)	.778**	.654**	.831**	.709**	.840**	1	
ประสิทธิภาพการสอนของครู (Y)	.527**	.239**	.554**	.782**	.624**	.701**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การวิเคราะห์การถดถอยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ด้านการนิเทศการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการบริหารการศึกษา มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ต่อประสิทธิภาพการสอนของครู พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษามีอิทธิพลสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการบริหารการศึกษามีอิทธิพลต่ำที่สุด สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างองค์ประกอบดังกล่าวกับประสิทธิภาพการสอนครูอยู่ที่ .817 ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการสอนได้ถึงร้อยละ 66.50 ดังสมการ

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.232 + 0.575X_4 + 0.205X_5 + 0.160X_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = 0.617X_4 + 0.171X_5 + 0.142X_3$$

ตารางที่ 4 ค่าการวิเคราะห์การถดถอยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานครราชสีมา เขต 3

ตัวแปร	B	S.E	Beta	t	p
ค่าคงที่	0.232	0.186		1.25	.012
ด้านการนิเทศการศึกษา (X ₄)	0.575	0.037	0.617	15.47**	.000
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (X ₅)	0.205	0.059	0.171	3.46**	.001
ด้านการบริหารการศึกษา (X ₃)	0.160	0.052	0.142	3.10**	.002

R = .817, R² = .668, Adjusted R² = .665, df =1, SE = .317, p = .002

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการบริหารการศึกษา ด้านการวางแผนงานวิชาการ และด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับสาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในทุกมิติอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนผ่านการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการพัฒนาครู การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และการบริหารจัดการภายในโรงเรียนตามหลักวิชาชีพ โดยเฉพาะด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพที่ได้รับคะแนนสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารในเขตพื้นที่ดังกล่าวให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูในฐานะกลไกหลักที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างต่อเนื่องความโดดเด่นของด้านนี้อาจเป็นผลจากนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการที่สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและจัดกิจกรรมพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ทั้งผ่านการอบรม การศึกษาดูงาน การจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) รวมถึงส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองด้วยการวิจัยในชั้นเรียนผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานศึกษาของอรอุมา ไกล่ฝัน (2564) ที่ศึกษาผลกระทบของภาวะผู้นำทางวิชาการต่อประสิทธิผลของโรงเรียน และกิตติมนต์ อัมพุกานน (2565) ซึ่งพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณพล ประเสริฐสังข์ (2566) ที่ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยพบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่าภาวะผู้นำดังกล่าวอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลการสอนของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย และการวางแผนการสอน ซึ่งสะท้อนถึงการนำวิธีการสอนหลายรูปแบบมาใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายช่วยลดความเบื่อหน่ายและรองรับ

สไตล์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ขณะเดียวกัน การวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ ทั้งการกำหนดเป้าหมาย เนื้อหา กิจกรรม สื่อการสอน และวิธีการประเมินผล ทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามที่ตั้งไว้ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของชนินันท์ คล้ายมณี (2560) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในกรุงเทพมหานคร ก็พบว่าประสิทธิภาพการสอนอยู่ในระดับมากในทุกด้าน นอกจากนี้ ศุภางค์ เสาะใส (2567) พบว่าประสิทธิภาพการสอนของครู อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของรุสนิดา ดาเลโป๊ะ (2566) ที่ศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่าประสิทธิภาพการสอนโดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย การส่งเสริมความสำเร็จของนักเรียน กระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และความเอาใจใส่ในการสอน ตามลำดับ ขณะที่วรรณกร ปานะโปย (2567) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสภวิทยเขตหนองสองห้อง-พล ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น พบว่า ภาวะผู้นำส่งผลให้ประสิทธิภาพการสอนของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เน้นความสำคัญของเทคนิคการสอนและการวางแผนอย่างมีระบบในการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการนิเทศการศึกษา การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ และการบริหารการศึกษามีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยด้านการนิเทศการศึกษามีอิทธิพลสูงสุด รองลงมาคือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนด้านการบริหารการศึกษามีอิทธิพลต่ำที่สุด ทั้งนี้ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างองค์ประกอบดังกล่าวกับ ประสิทธิภาพการสอนครูอยู่ที่ .817 สามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการสอนได้ถึงร้อยละ 66.50 ส่งผลให้สมมติฐานที่ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งด้านส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการสอนของครูได้รับการยืนยัน ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Hallinger และ Heck (2010) ที่ระบุว่า การนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมพัฒนา วิชาชีพครูและยกระดับคุณภาพการสอน เนื่องจากการนิเทศที่ดีช่วยให้ครูได้รับคำแนะนำและข้อเสนอแนะ ที่พัฒนาทักษะการสอน พร้อมทั้งช่วยปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน ในทำนองเดียวกัน การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับงานวิจัยของ Leithwood, Harris, & Hopkins (2020) ที่พบว่าผู้นำทาง วิชาการที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้และ ยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ แม้ว่าด้านการบริหารการศึกษาจะมีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพการสอนน้อยที่สุด แต่ก็สะท้อนบทบาทสำคัญในการจัดการทรัพยากรและสภาพแวดล้อมการ เรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่สนับสนุนการดำเนินงานวิชาการโดยรวม (Robinson, Lloyd, & Rowe, 2008) การอภิปรายผลเพิ่มเติมเผยให้เห็นว่า ผลการวิจัยของ อรุมา ไกล่ฝัน (2564) ศึกษาภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในเขตพื้นที่สกลนคร ระบุว่า การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การนิเทศ กำกับติดตาม และการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และ

พันธกิจ มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยอำนาจพยากรณ์รวมร้อยละ 72.20 สะท้อนให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการหลายด้านมีผลร่วมกันต่อผลสัมฤทธิ์ของครูและสถานศึกษา ในทำนองเดียวกัน กิตติมนต์ อัมพุกานน (2565) พบว่าด้านการนิเทศ การส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ ปรีชญา รูปต่ำ (2565) พบว่าการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและการพัฒนาหลักสูตรการสอนเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผลของเพศหรือประสบการณ์การบริหารไม่ได้สร้างความแตกต่างงานวิจัยของ ภัททิรา เขียนดี (2565) สนับสนุนผลลัพธ์ดังกล่าว โดยระบุว่าปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครู และสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนได้ร้อยละ 78.50 โดยปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์สูงสุดคือบุคลิกภาพของครู รองลงมาคือบรรยากาศการเรียนการสอน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน สุดท้าย เรืองฤทธิ์ คำหุ้ม (2565) พบว่าด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.721 สามารถพยากรณ์ความสำเร็จทางวิชาการได้ร้อยละ 50.19 จากงานวิจัยทั้งหลายสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยเฉพาะด้านการนิเทศและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครูอย่างยั่งยืนและส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในภาพรวม

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ประสิทธิภาพการสอนของครูผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูเกิดความเข้าใจในหลักสูตรอย่างถูกต้องและชัดเจน เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจัดกิจกรรมอบรมหรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงสนับสนุนการศึกษาดูงานและการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูในด้านนี้อย่างต่อเนื่อง

1.2 ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงวิชาการและวางแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการนิเทศแบบร่วมมือเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ลดความตึงเครียดและเสริมความไว้วางใจระหว่างผู้บริหารกับครู ใช้ข้อมูลจากห้องเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวางแผนพัฒนาครูรายบุคคล แลกเปลี่ยนเรียนรู้และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง พร้อมปรับแนวทางนิเทศให้เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน โดยเน้นบทบาทผู้นำที่ร่วมมือกับครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

1.3 ผู้บริหารควรเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการให้เข้มแข็งในทุกด้านดังกล่าว โดยวางแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ เน้นการให้คำปรึกษาและติดตามผลอย่างใกล้ชิด ส่งเสริมการจัดกิจกรรม PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาทักษะการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรและศักยภาพของผู้เรียน รวมทั้งใช้ข้อมูลจากห้องเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการวางแผนพัฒนาครู เพื่อเป็นผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจและร่วมขับเคลื่อนคุณภาพการเรียนการสอนอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 เพื่อให้สามารถระบุปัจจัยหรือกลไกที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์การสอนและการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 เพื่อให้เข้าใจบทบาทและอิทธิพลของผู้บริหารในการขับเคลื่อนการเรียนการสอน การนิเทศ และการพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้นำทางวิชาการให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 เพื่อวิเคราะห์รูปแบบหรือแนวทางการบริหารที่เหมาะสมต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศทางการศึกษาที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของครูและนักเรียน

องค์ความรู้ใหม่

ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์และส่งผลโดยตรงต่อ ประสิทธิภาพการสอนของครู ในเชิงระบบ โดยเฉพาะในด้านการนิเทศ การศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งล้วนเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งสามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมายทางการศึกษาได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้ครูมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร มาตรฐานการศึกษา และความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ การสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน (PLC) และการให้คำปรึกษาเชิงวิชาการ ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างยั่งยืน องค์ประกอบของประสิทธิภาพการสอนที่ปรากฏในระดับสูง ได้แก่ การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย การวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ และการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ล้วนสะท้อนถึงผลของภาวะผู้นำทางวิชาการที่เน้นการพัฒนาครูเชิงรุก ไม่เพียงเน้นการกำกับดูแล แต่มุ่งสู่การมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำทางวิชาการอย่างแท้จริง

ดังนั้น องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ การตระหนักว่าภาวะผู้นำทางวิชาการมิใช่เพียงบทบาทหนึ่งของผู้บริหาร แต่เป็น “ยุทธศาสตร์หลัก” ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาในระดับ

สถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่คุณภาพผู้เรียนต้องอาศัยการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการจึงถือเป็นกุญแจสำคัญในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2566). *นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิตติมนต์ อัมพุกานน, ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่ และบุญเลิศ วีระพรกานต์. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 10(4), 166-181.
- ชนินันท์ คล้ายมณี. (2560). ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 14(27), 1-9.
- นิวัฒนา วรรณคำ, พระครูวินัยธรรวรงค์, พระบวร ปวรธมโม, ชุ่ม พิมพ์ศิริ และณัฐยานี แวงอุบล. (2565). การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคต. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 4(3), 243-252.
- ปรีชา รูปด้า. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- พงษ์รัตน์ ธรรมชาติ และชวลิต เกิดทิพย์. (2564). บทวนบทเรียน ONSITE สู่ ONLINE กับการพัฒนาครูที่ไร้ทิศทางในยุควิกฤต COVID-19. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 8(12), 18-39.
- พระมหาตุ้ย ขนติธมโม (คำหน่อ) และพระสมุห์พุฒิพงษ์ พุทธิวิโส (กล้าทวี). (2564). บทบาทครูในศตวรรษที่ 21 “ครูผู้สร้างคน”. *วารสารภาวนาสารปริทัศน์*, 1(3), 13-26.
- ภัททิรา เขียนดี, พรทิพย์ คำชาย และหนึ่งฤทัย เมฆวัตต์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 19(87), 8-18.
- รุสนีดา ดาลาโปีะ. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- เริงฤทธิ์ คำหมู่. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรรณกร ปานะโปย, สายัณห์ ผาน้อย และกฤษฎาพันธ์ พงษ์บริบูรณ์. (2567). *ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สหวิทยาเขตหนองสองห้อง-พล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น*. *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์*, 8(1), 309-323.
- วิชุดา จุ้ยนุ่ม. (2565). *การบริหารจัดการชั้นเรียนแบบบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21*. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*, 3(4), 57-66.
- ศุภางค์ เสาะใส และธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย. (2567). *แนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2*. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี*, 7(2), 129-142.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2560). *มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 4 (พ.ศ. 2559-2563)*. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- อรรถพล ประเสริฐสังข์. (2566). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อมรรัตน์ เตชะนอก. (2563). *การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศตวรรษที่ 21*. *Journal of Modern Learning Development*, 5(6), 364-373.
- อังคณา อ่อนธานี. (2561). *มุมมองในการพัฒนาหลักสูตรผ่านแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 22(1), 266-380.
- อรอุมา ไกลผัน. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Hallinger, P., & Heck, R. H. (2010). Collaborative leadership and school improvement: Understanding the impact on school capacity and student learning. *School Leadership & Management*, 30(2), 95-110.
<https://doi.org/10.1080/13632431003663214>

Krejcie, V. & Morgan, D. W. (1970). Determining size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 4(2), 608-610.

Leithwood, K., Harris, A., & Hopkins, D. (2020). Seven strong claims about successful school leadership revisited. *School Leadership & Management*, 40(1), 5-22.

<https://doi.org/10.1080/13632434.2019.1596077>

Robinson, V. M. J., Lloyd, C. A., & Rowe, K. J. (2008). The impact of leadership on student outcomes: An analysis of the differential effects of leadership types. *Educational Administration Quarterly*, 44(5), 635-674. <https://doi.org/10.1177/0013161X08321509>